

ΟΜΙΛΙΑ

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΔΕΥΤΕΡΑΝ ΠΡΟΣ

ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ ΤΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΤΗΝ ΑΝΑΓΙΝΩΣΚΟΜΕΝΗΝ ΤΗ ΔΕΚΑΤῃ ΠΕΜΠΤῃ ΚΥΡΙΑΚῃ.

ΑΝΔΡΕΣ ἀδελφοί, ὅσοι φοβοῦμενοι τοὺς
ἐχθροὺς τῆς ἀρετῆς, ἢ εὐδόλως φροντίζετε
περὶ αὐτῆς, ἢ ἀρχεσθε μὲν προθύμως τὴν
ἐργασίαν αὐτῆς, ἔπειτα δὲ δειλιάσαντες,
σρέφετε τὰ νῶτα καὶ ἐγκαταλείπετε αὐτήν,

ἀκούσατε πόσον θαρρύνουσιν ὑμᾶς τὰ σή-
μερον ἀναγνωσθέντα λόγια τῆς ἐπιστολῆς τοῦ
Παύλου. « Ἐν παντὶ, λέγει, θλιβόμενοι, ^{2. Κορ. 4.}
» ἀλλ' οὐ σενοχωρούμενοι· ἀπορούμενοι, ^{8. 9.}
» ἀλλ' οὐκ ἐξαπορούμενοι· διωκόμενοι,

» ἀλλ' οὐκ ἐγκαταλειπόμενοι· καταβαλλόμενοι, ἀλλ' οὐκ ἀπολλύμενοι. » Ἀληθῶς ὁξὺς ἐστὶ τῆς σαρκὸς ὁ πόλεμος· τὰ ὅπλα αὐτῆς εἰσὶν αἱ ἡδονικαὶ ἐπιθυμίαι· δι' αὐτῶν δὲ νύκτα τε καὶ ἡμέραν γαργαλίζουσα, σπουδάζει, ἵνα ἄρπάσῃ τὸν θησαυρὸν τῆς σωφροσύνης, καὶ κατακρημνίσῃ εἰς τὸ βορβορώδες βάραθρον τῆς ἀσελγείας· ἀληθῶς ἀπατηλὸς καὶ δόλιός ἐστιν ὁ πόλεμος τοῦ κόσμου· τὰ στρατεύματα αὐτοῦ εἰσὶν ὁ πλοῦτος, αἱ τρυφαί, τὰ ἀξιώματα, αἱ τιμαί, ἔχει δὲ καὶ μυρία μυρίων ἐπιτηδείατατα στρατηγήματα πρὸς ἀπάτην καὶ νέων καὶ γερόντων, καὶ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, καὶ σοφῶν καὶ ἀμαθῶν, καὶ πάσης τάξεως καὶ καταστάσεως ἀνθρώπων, καὶ αὐτῶν τῶν προβεβηκότων εἰς τῆς ἀρετῆς τὰ κατορθώματα· σπεύδει δὲ διὰ τούτων ἵνα ἐξαλείψῃ τῆς ψυχῆς τὴν ἀπλότητα καὶ ἀκακίαν, καὶ τυπώσῃ ἐν αὐτῇ πᾶν εἶδος κακίας καὶ δολιότητος· ἀληθῶς μέγας ἐστὶν ὁ πόλεμος τοῦ διαβόλου· αὐτὸς ἔχει ἐπιτήδεια τόξα, ἔχει πεφυρωμένα βέλη, ἔχει πολυποικίλους παγίδας, ἔχει ἀναρίθμητα τεχνάσματα καὶ μηχανουργήματα, δι' αὐτῶν δὲ ἀκαταπαύστως ἀγωνίζεται, ἵνα παντοιοτρόπως βλάβῃ τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων· ἀληθῶς ταῦτα οὕτως ἔχουσιν· ἀληθῶς αὐτοὶ μὲν οἱ τρεῖς ἐχθροὶ πόλεμον συγκροτοῦσι καθ' ἡμῶν, ἡμεῖς δὲ ἐσμὲν στρατιῶται τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ· ὅθεν ὁ Παῦλος ἔγραφε μὲν πρὸς τὸν Τιμόθεον·

2. Τιμ. 2. 3. « Σὺ οὖν κακοπάθησον ὡς καλὸς στρατιώτης Ἰησοῦ Χριστοῦ »· ἔδειξε δὲ εἰς πάν-

τας τοὺς στρατευομένους, ποῖά εἰσι τὰ ὅπλα, δι' ὧν νικῶνται οὗτοι οἱ ἐχθροί·

« Στῆτε οὖν, εἶπε, περιζωσάμενοι τὴν ὁσφὺν ὑμῶν ἐν ἀληθείᾳ ». Τοῦτό ἐστι τὸ κατὰ τῆς σαρκὸς ὅπλον. « Καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν θώρακα τῆς δικαιοσύνης, καὶ ὑποδυσάμενοι τοὺς πόδας ἐν ἐτοιμασίᾳ τοῦ εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης ». Ταῦτά εἰσι τὰ κατὰ τοῦ κόσμου ὅπλα. » Ἐπὶ πᾶσαν ἀναλαβόντες τὸν θυρὸν τῆς πίσεως, ἐν ᾧ δυνήσεσθε πάντα τὰ βέλη τοῦ πονηροῦ τὰ πεφυρωμένα σβέσαι ». Ἴδού καὶ τὰ κατὰ τῶν δαιμόνων ὅπλα· « Καὶ τὴν περικεφαλαίαν τοῦ σωτηρίου δέξασθε, καὶ τὴν μάχαιραν τοῦ πνεύματος, ὅ ἐστι ῥῆμα θεοῦ ». Ἴδού καὶ τῆς νίκης τὰ βραβεῖα, καὶ οἱ ἄφθαρτοι στέφανοι.

Ἐπειδὴ δὲ στρατιῶται ἐσμὲν τοῦ ἐπουρανίου βασιλείως, παρατηρήσωμεν τῶν ἐπιγείων βασιλείων τοὺς στρατιώτας. Αὐτοὶ, ἐὰν ἔχωσι συμβοητοὺς πολλῶ ἰσχυρωτέρους καὶ τεχνικωτέρους τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, οὐδόλως φοβοῦνται τοὺς ἐχθρούς· ὅταν πληροφηθῶσιν, ὅτι οἱ συμβοητοὶ αὐτῶν εἰσιν ἀκαταμάχητοι καὶ ἀκατανίκητοι, οὐδόλως δειλιάζουσιν, ἀλλὰ καὶ καταβαίνουσιν εὐψύχως εἰς τὸ στάδιον, καὶ πολεμοῦσι καρτερικῶς καὶ ἀνδρειοφρόνως, ἕως ἂν νικήσωσι καὶ στεφανωθῶσι. Διὰ τί οὖν σὺ μὲν φοβούμενος, οὐδόλως καταβαίνεις εἰς τῆς ἀρετῆς τὸ στάδιον, σὺ δὲ εἰσελθὼν ἐν αὐτῷ, δειλιάζεις, καὶ σρέφεις τὸ πρόσωπον, καὶ φεύγεις; ἄνθρωπε, τί φοβεῖσαι; τῆς σαρκὸς τὴν πῆρυσιν; τοῦ κόσμου τὴν

ἀπάτην; τοῦ δαίμονος τὰ ἐνεδρα; μὴ φοβηθῆς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν· διότι ἔχεις συμφορητοὺς ἀσυγκρίτως ἰσχυρωτέρους καὶ ἐπιτηδειοτέρους τῶν ἐχθρῶν, τῶν πολεμούντων σε· αὐτοὶ φρίττουσι τῶν συμφορηθῶν σου τὴν δύναμιν. Κακοπάθησον ὡς καλὸς στρατιώτης, ἵνα παντελῶς αὐτοὺς κατατροπώσῃς. Προξενούσι μὲν αὐτοὶ θλίψεις, φέρουσιν ἀπορίας, διεγείρουσι διωγμούς, ἀλλ' οὐδόλως δύνανται, ἐν ὧν ἀντιπολεμεῖς αὐτοὺς, τελειῶσαι κατὰ σοῦ τοῦ σκοποῦ αὐτῶν τὸ ἔργον· ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν νικῶνται σὺ δὲ λαμβάνεις τῆς νίκης τὸ τρόπαιον. Ἐπιβεβαιοῖ τοῦτο ὁ ὑπὲρ πάντας ἀγωνισθεὶς τῆς ἀρετῆς τὸν ἀγῶνα, καὶ θαυμασίως νικήσας, καὶ ὑπερενδόξως ἐσφανωθείς, ὁ πανυπερένδοξος ἀθλητὴς Παῦλος· « Ἐν » παντὶ, λέγει, θλιβόμενοι, ἀλλ' οὐ στενο- » χωρούμενοι· ἀπορούμενοι, ἀλλ' οὐκ ἐξα- » πορούμενοι· διωκόμενοι, ἀλλ' οὐκ ἐγκα- » ταλειπόμενοι· καταβαλλόμενοι, ἀλλ' οὐκ » ἀπολλύμενοι ». Ὅταν εἰς τὰς θλίψεις οὐκ αἰσθάνώμεθα στενοχωρίαν, εἰς τὰς ἀπορίας εὐρίσκωμεν πόρον, εἰς τοὺς διωγμούς, ἔχτα- » μιν καταφύγια, εἰς τὰς πτώσεις οὐ καταν- » τῶμεν εἰς τὴν ἀπώλειαν, τι δειλιάζομεν, ἢ τι φοβούμεθα;

Ἐφοβήθη ὁ Γεδεὼν τὸν πόλεμον τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ, καὶ ἐχθρῶν παντός τοῦ γένους αὐτοῦ, ἡγουν τῶν Μαδιανιτῶν· ἐπειδὴ ἐκεῖνοι μὲν « Ἦσαν, λέγει ἡ ἱερὰ ἰσο- » ρία, ὡς ἡ ἄμμος, ἡ ἐπὶ τοῦ χεῖλους τῆς » θαλάσσης εἰς πλῆθος »· αὐτὸς δὲ μίαν μόνην χιλιάδα εἶχεν ἀσθενῶν στρατιωτῶν.

(ΠΡΑΞ. ΑΠΟΣΤ. ΤΟΜ. Α')

ὅθεν, ὅταν ὁ ἄγγελος ἀπέστειλεν αὐτόν, ἵνα πολεμήσῃ αὐτοῦς, διστάζων καὶ φοβού- » μενος, ἔλεγε πρὸς αὐτόν· « Ἐν τίνι σώσω » τὸν Ἰσραήλ; ἰδοὺ ἡ χιλιὰς μου ἡσθένη- » σεν ἐν Μανασσῇ, καὶ ἐγὼ εἰμι μικρότερος » ἐν οἴκῳ τοῦ πατρός μου ». Ἀλλ' ὅταν ἤ- »κουσε τὸν ἄγγελον λέγοντα, ὅτι ὁ θεὸς ἐστι βοηθὸς αὐτοῦ· « Κύριος ἐσται μετὰ » σοῦ », τότε ἀπέρριψε πάντα φόβον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτοῦ, καὶ συνάξας τὸν λαὸν αὐτοῦ, παρετάχθη θαρσαλέως κατὰ τῆς παρεμβολῆς Μαδιάμ. Ὁ δὲ Κύριος, ἵνα δείξῃ ὅτι οὐχὶ τῇ δυνάμει τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ἀλλὰ τῇ βοήθειᾳ τῆς θείας χάριτος ἐμελ- » λε θριαμβεῦσαι κατὰ τῶν Μαδιανιτῶν, ὥρισεν αὐτῷ, ἵνα ἐξαποστείλῃ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ εἰς τὸν οἶκον αὐτῶν, λάβῃ δὲ μεθ' ἑαυτοῦ μόνους τριακοσίους ἀνδρας, καὶ δι' αὐτῶν κατατροπώσῃ τοὺς ἐχθρούς· « Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Γεδεὼν, ἐν τοῖς » τριακοσίοις ἀνδράσι, τοῖς λάψασι, » σώσω ὑμᾶς, καὶ δώσω τὴν Μαδιάμ ἐν » χειρὶ σου, καὶ πᾶς ὁ λαὸς πορεύονται » ἀνὴρ εἰς τόπον αὐτοῦ ». Οὕτως εἶπεν ὁ θεὸς καὶ οὕτως ἐγένετο· ἐπάταξε δηλαδὴ ὁ Γεδεὼν τοὺς Μαδιανίτας μετὰ μόνων τριακο- » σίων ἀνδρῶν, καὶ ἐφόνευσεν τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν, « Τὸν Ὠρήδ, καὶ τὸν Ζήδ, καὶ » τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν, τὸν Ζεβὲ καὶ τὸν » Σαλμανά ». Τοσοῦτον δὲ ἐφθίρει τὸ γένος αὐτῶν, ὥστε ἐταπεινώθησαν καὶ οὐκ ἠδυ- » νήθησαν ὑφῶσαι τὴν κεφαλὴν αὐτῶν, ἀλλὰ » συνεστάλησαν καὶ ἡσύχασαν ἔτη τεσσα- » ράκοντα· « Καὶ συνεστάλη Μαδιάμ ἐνώπιον »

2. Κριτ. 4.
8. 9.

Κριτ. 7.
12.

Κριτ. 6. 13.

Αὐτ. 16.

Κριτ. 7. 7.

Αὐτ. 25.

Κριτ. 8.
21.

Αὐτ. 29.

» υἱὼν Ἰσραὴλ, καὶ οὐ προσέθηκαν ἄραι
» κεφαλὴν αὐτῶν· καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ τεσ-
» σαράκοντα ἔτη ἐν ἡμέραις Γεδεὼν ».

Καὶ ὁ Μωϋσῆς ἐδειλίασεν, ὅταν ὁ θεὸς
ἐκέλευσεν αὐτόν, ἵνα ἀπελθὼν εἰς τὴν Αἴ-
γυπτον, λυτρώσῃ τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς
Εἰ. 3. 11. δυναστείας τοῦ Φαραῶ. « Τίς εἰμι ἐγὼ,
» ἀπεκρίθη πρὸς τὸν θεόν, ὅτι πορεύσομαι
» πρὸς Φαραῶ βασιλέα Αἰγύπτου, καὶ ὅτι
» ἐξάξω τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύ-
» πτου »; Ὑπαγε, εἶπε πρὸς αὐτόν ὁ θεός,
Αὐτ. 12. « Ὅτι ἔσομαι μετὰ σοῦ ». Ὁ λόγος οὗτος
ἐδίωξεν ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτοῦ καὶ τὸν
δισταγμὸν καὶ τὸν φόβον. Ἀδιστακτικῶς οὖν
ἦλθεν ὁ Μωϋσῆς εἰς τὴν Αἴγυπτον, παρε-
στάθη ἀφόβως ἔμπροσθεν τοῦ Φαραῶ, με-
γαλοφύχως ἐφανέρωσεν εἰς αὐτόν τοῦ θεοῦ
τὸ πρόσταγμα· ἔπειτα ἐποίησε τὰ μεγάλα
καὶ ἐξαίσια θαύματα, ἐξήγαγε τὸν Ἰσ-
ραηλιτικὸν λαὸν ἐκ τῆς Αἰγύπτου, καὶ δια-
περάσας αὐτόν διὰ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσ-
σης, ἡλευθέρωσεν αὐτόν ἀπὸ τῆς Φαραω-
νίτιδος τυραννίας.

Μετὰ τὰ τοιαῦτα παραδείγματα σὺ
φοβούμενος τοὺς ἐχθρούς σου οὐχ ὑπακούεις
εἰς τοῦ θεοῦ τὰ προστάγματα, ἀλλ' ἀμε-
λεῖς τῶν καλῶν ἔργων τὰ κατορθώματα;
Ὁ Γεδεὼν οὐκ ἐφοβήθη τοὺς Μαδιανίτας,
ὧν τὸ πλῆθος, ὡς ἡ ἄμμος, ἡ παρὰ τὸ
χεῖλος τῆς θαλάσσης· σὺ δὲ φοβεῖσαι τῆς
σαρκὸς σου τὸν πόλεμον, ἥτις, ὅταν μὲν
φεύγῃς τὰ σκανδαλίζοντα πρόσωπα,
μαραίνει τὴν ζέσιν τῆς πονηρᾶς αὐτῆς
ἐπιθυμίας, ὅταν δὲ περιζώσῃς τὴν ὀσφύν

σου διὰ τῆς νηστείας, τότε τρομάζουσα,
κατασέλλει καὶ νεκροποιεῖ τὰς ἰδίας αὐτῆς
ἐπαναστάσεις; Ὁ Γεδεὼν ἐπολέμησε καὶ
κατετρόπωσε τὸ ἄμμετρον καὶ ἰσχυρὸν
πλῆθος τῶν Μαδιανιτῶν· σὺ δὲ διδάξεις
ἀντιπολεμῆσαι τοῦ κόσμου τὴν ματαιότη-
τα, ἥτις, ἐὰν στοχασθῇς, τί ἐσι, βλέπεις,
ὅτι « Πᾶσα σὰρξ ὡς χόρτος, καὶ πᾶσα 1. Πέτρ.
1. 24.
» δόξα ἀνθρώπου, ὡς ἄνθος χόρτου· ἐξη-
» ράνθη ὁ χόρτος, καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπε-
» σεν ». Ἐὰν στοχασθῇς, τί ἐσιν ὁ κόσμος,
βλέπεις, ὅτι « Ὁ κόσμος παράγεται, καὶ
» ἡ ἐπιθυμία αὐτοῦ· ὁ δὲ ποιῶν τὸ θέλημα
» τοῦ θεοῦ, μένει εἰς τὸν αἰῶνα »; Ὁ Μωϋ- 1. ἰωάν. 2.
17.
σῆς οὐκ ἐφοβήθη οὐδὲ τὴν τυραννικὴν γνῶ-
μην τοῦ Φαραῶ, οὐδὲ τὴν βασιλικὴν αὐτοῦ
ἐξουσίαν, οὐδὲ τὴν ἀκαταμάχητον αὐτοῦ
δύναμιν· σὺ δὲ φοβεῖσαι καὶ τρέμεις τῶν
δαιμόνων τὰς ἐπιβουλάς, οἵτινες, ἐὰν μόνον
ἐκτείνῃς τὴν χεῖρά σου, καὶ σημειώσῃς
τοῦ σταυροῦ τὸ σχῆμα, ἐξαφανίζονται ἐκ
προσώπου σου, καθὼς ἐξηφανίσθη ὁ Ἀμα-
λήκ, ὅταν ὁ Μωϋσῆς, ὑψώσας τὰς χεῖρας 1. 17. 11.
αὐτοῦ, ἐσχημάτισε τὸν τύπον τοῦ σταυροῦ;

Ἀλλὰ ποίαν, λέγεις, πληροφορίαν ἔχω
ἐγὼ, ὅτι ὁ θεός ἐσι μετ' ἐμοῦ, καθὼς μετὰ
τοῦ Γεδεὼν καὶ τοῦ Μωϋσέως, καὶ ὅτι
βοηθεῖ μοι εἰς τὴν κατὰ τῶν ἐχθρῶν μου
πάλην, καθὼς ἐκείνους εἰς τὸν κατὰ
τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν πόλεμον; ὦ! περὶ τού-
του μηδεμίαν ἔχε ἀμφιβολίαν· πρῶτον μὲν,
ἐπειδὴ τοσοῦτον καθαρῶς περὶ τούτου λαλεῖ
ὁ ἅγιος προφήτης Δαβὶδ, ὥστε μόνος ὁ
ἀναίσθητος οὐ πείθεται· ἄκουσον, τί λέγει

Παλ. 90.
11. 18.

αὐτός· « Ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντε-
 » λείτῃ περὶ σοῦ, τοῦ διαφυλάττει σε ἐν
 » πάσαις ταῖς ὁδοῖς σου. Ἐπὶ χειρῶν ἀ-
 » ροῦσί σε, μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον
 » τὸν πόδα σου· ἐπὶ ἀσπίδα καὶ βασιλίσκον
 » ἐπιθήσῃ, καὶ καταπατήσεις λέοντα καὶ
 » δράκοντα ». Σημείωσαι δὲ, ὅτι ὁδοὺς
 λέγει οὐχὶ τὰς ὁδοὺς τῆς ἁμαρτίας, ἀλλὰ
 τὰς ὁδοὺς τῆς ἀρετῆς· διότι τότε ἔχεις
 τὸν θεὸν συνοδοιπόρον, ὅταν περιπατῇς
 τῆς ἀρετῆς τὸν δρόμον· ὅταν δὲ τρέχῃς
 τῆς ἀπωλείας τὸν κρημνόν, τότε μακρύνε-
 ται ἀπὸ σοῦ ὁ θεός, καὶ μένεις μόνος. Ὁ
 δὲ λίθος τοῦ τῶν ποδῶν προσκόμματος
 τὴν ἁμαρτίαν σημαίνει· διότι, καθὼς ἐκεῖ-
 νος, ὅστις προσκόπτει πρὸς τὸν λίθον,
 πίπτει καὶ συντρίβεται· οὕτω καὶ ἐκεῖνος,
 ὅστις πράττει τὴν ἁμαρτίαν, πίπτει καὶ
 ἀπολείται. Τὰ κοινῶς δὲ περιφερόμενα
 περὶ τῆς ἀσπίδος καὶ τοῦ βασιλίσκου ὡς
 ἀληθῆ μετελθὼν ὁ προφήτης, διὰ μὲν
 τῆς ἀσπίδος ἐσήμανε τὴν σάρκα, διὰ δὲ
 τοῦ βασιλίσκου, τὸν κόσμον· διότι, καθὼς
 ἡ ἀσπίς κωφὴ ἐστὶ, καὶ ἐμφράττει τὰ
 ὦτα αὐτῆς, ἵνα μὴ ἀκούσῃ τὴν φωνὴν τῶν
 ἐπαδόντων· οὕτως ἡ σὰρξ κωφεύει, καὶ
 ἐμφράττει τὰς αἰσθητικὰς αὐτῆς δυνάμεις,
 ἵνα μὴ αἰσθάνηται τὸν νόμον τοῦ πνεύμα-
 τος· καθὼς δὲ ὁ βασιλίσκος διὰ τῆς ἐνατε-
 νίσεως τῶν ὀμμάτων αὐτοῦ ἐβλάπτει τῶν
 ἀνθρώπων τὰ σώματα, οὕτω καὶ ὁ κό-
 σμος διὰ τῆς μεταδόσεως τῶν ἀγαθῶν
 αὐτοῦ φθείρει τὰς τῶν ἀνθρώπων ψυχὰς.
 Ὅτι δὲ ὁ διάβολος καὶ λέων λέγεται καὶ

δράκων, διὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ προσενομένην
 βλάβην, μαρτυροῦσιν οἱ θεόπται ἀπόστολοι,
 ὁ Πέτρος· δηλαδὴ καὶ ὁ Ἰωάννης· ὁ μὲν
 κηρύττων, ὅτι « Ὡς λέων ὠρυόμενος περι-
 » πατεῖ, ζητῶν, τίνα καταπίῃ »· ὁ δὲ,
 λέγων· « Καὶ ἰδοὺ δράκων μέγας πυρρός ». ^{1 Πέτρ. 5. 8.}
 Ἐπειδὴ οὖν ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ προφήτης μαρ-
 τυρεῖ, ὅτι, ὅταν περιπατῇς τὴν ὁδὸν τῆς
 ἀρετῆς, τότε οἱ ἅγιοι ἄγγελοι, βασάζον-
 τές σε εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν, διφυλάττουσί
 σε ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας· ἐπιβεβαιοῖ δὲ, ὅτι
 ἐπιθήσῃ ἐπὶ ἀσπίδα καὶ βασιλίσκον, ἦγουν
 καὶ τῆς σαρκὸς τὰς ὀρέξεις ὑποτάξεις, καὶ
 τοῦ κόσμου τὸν πειρασμόν νικήσεις, καὶ κα-
 ταπατήσεις λέοντα καὶ δαάκοντα, τουτέστι,
 κατατροπώσεις τὰς τῶν δαιμόνων δυνά-
 μεις· ὅταν οὖν παραταττώμεθα κατὰ τῆς
 παρεμβολῆς τούτων τῶν τριῶν ἐχθρῶν,
 τότε ἔχομεν συμβοητοὺς τὰς στρατίας τῶν
 ἐπουρανίων δυνάμεων· οἱ ἐπουράνιοι ἄγγε-
 λοι περικυκλοῦσιν ἡμᾶς, ὅταν ἐργαζώμεθα
 τὰ καλὰ ἔργα· οἱ ἅγιοι ἄγγελοι σκέπουσιν
 καὶ διαφυλάττουσιν ἡμᾶς ἀπὸ τῆς τῶν
 πολεμίων βλάβης. Ματαίως λοιπὸν φοβού-
 μεθα, ματαίως δειλιάζοντες φεύγομεν τῆς
 ἀρετῆς τὸν ἀγῶνα.

Δεύτερον δὲ, ἐπειδὴ ἀρπάζει ἀπὸ τῆς
 καρδίας πάντα δισταγμόν τοῦ Κυρίου
 Ἰησοῦ Χριστοῦ τὸ θεῖον χάρισμα· αὐτός
 διὰ τὴν ἄμετρον αὐτοῦ ἀγαθότητα ἔδωκεν
 εἰς ἡμᾶς, τοὺς εἰς αὐτὸν πιστεύοντας, ἐξου-
 σίαν καὶ κυριότητα κατὰ τούτων τῶν
 τριῶν ἐχθρῶν τῆς ἀρετῆς καὶ σωτηρίας·
 « Ἰδοὺ, εἶπε, δίδωμι ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν τοῦ

Λουκ. 10.
19.

» πατεῖν ἐπάνω ὄφρων καὶ σκορπίων, καὶ
 » ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ, καὶ
 » οὐδὲν ὑμᾶς οὐ μὴ ἀδικήσῃ. Διὰ τῶν ὄ-
 φρων σημάνας τὰς φαρμακώδεις τῆς σαρκὸς
 ἐπιθυμίας· διὰ τῶν σκορπίων, τὰ ὀξύτατα
 τοῦ κόσμου κέντρα· διὰ δὲ τῆς δυνάμεως
 τοῦ ἐχθροῦ, τοὺς πειρασμοὺς τοῦ διαβό-
 λου· καὶ ἐπιβεβαιώσας, ὅτι οὐδὲν τῶν
 κτισμάτων δύναται βλάψαι τοὺς ἐργαζο-
 μένους τὸ ἀγαθόν· ἐκ τούτου δὲ θαρρῆσας
 ὁ Παῦλος, ἔλεγε· « Πέπεισμαι γάρ, ὅτι
 » οὔτε θάνατος, οὔτε ζωὴ, οὔτε ἄγγελοι,
 » οὔτε ἀρχαί, οὔτε δυνάμεις, οὔτε ἐνεδῶτα,
 » οὔτε μέλλοντα, οὔτε ὑψωμα, οὔτε βάθος,
 » οὔτε τις κτίσις ἐτέρα δυνήσεται ἡμᾶς
 » χωρίσαι ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ θεοῦ ».
 Ἀκούσατε νῦν καὶ τὴν φιλάνθρωποτάτην
 αὐτοῦ υπόσχεσιν· υπόσχεσιν, ἣτις ἐφα-
 πλοῦται καὶ εἰς τοὺς τότε πιστεύσαντας,
 καὶ εἰς τοὺς νῦν πιστεύοντας, καὶ εἰς τοὺς
 ἕως τῆς συντελείας τοῦ κόσμου πιστεύ-
 σοντας· υπόσχεσιν, ἣτις διώκουσα μακρὰν
 πᾶσαν ἀμφιβολίαν, πληροφορεῖ παντὸς
 ἀνθρώπου τὸν νοῦν, ὅτι νικητὴς γίνεται
 κατὰ πάντων τῶν τῆς σωτηρίας αὐτοῦ
 πολεμιῶν· υπόσχεσιν, ἣτις καὶ θαρρύνει
 πρὸς τὴν εἰσοδον, καὶ στηρίζει πρὸς τὴν
 ἐπιμονὴν τῶν ὑπὲρ τῆς ἀρετῆς ἀγώνων.

Ματθ. 28. 20. « Καὶ ἰδοὺ, ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς
 » ἡμέρας, ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος.
 » Ἀμήν ». Ὡς φιλάνθρωπία ἄμετρος, ὧ χά-
 ρις ἐξαισία, ὧ εὐεργεσία, καὶ δόξα, καὶ ἀ-
 σφάλεια ἀνέκφραστος.

Κύριε Ἰησοῦ μου, σὺ ὁ παντοδύναμος

μετ' ἐμοῦ ὑπάρχεις, ἐγὼ δὲ φοβούμενος
 τὴν καταδυναστείαν τῶν πονηρῶν καὶ
 φθαρτῶν ἀνθρώπων, ἀθετῶ τοὺς θεῖους σου
 νόμους, καὶ περιφρονῶ τὸ ἅγιόν σου εὐαγ-
 γέλιον; Κύριε Ἰησοῦ μου, σὺ ὁ παντε-
 ξούσιος μετ' ἐμοῦ πάσας τὰς ἡμέρας,
 ἐγὼ δὲ παραβαίνω τὰς ἐντολάς σου, φοβού-
 μενος, μήπως θυμώσω ἕνα ματαιόφρονα
 ἄνθρωπον; Σὺ, Κύριέ μου παντοκράτορ,
 ὁ καὶ αὐτοὺς τοὺς ὄρους τῆς φύσεως μετα-
 βάλλων, μετ' ἐμοῦ ὑπάρχεις, ἐγὼ δὲ δι-
 στάζω ἀντιστῆναι καὶ καταπολεμῆσας
 τὴν πολυχρόνιον τῆς ἀμαρτίας μου συνή-
 θειαν; σὺ ὁ δοτὴρ τῆς ζωῆς, καὶ τῆς υἰείας
 ὁ χορηγός· μετ' ἐμοῦ ὑπάρχεις πάσας τὰς
 ἡμέρας, ἐγὼ δὲ οὐδὲ νηστεύω οὐδὲ ἀγρυπνῶ,
 οὐδὲ δουλαγωγῶ τὴν σάρκα, ἐπειδὴ φο-
 βοῦμαι, μήπως βλάβω τὴν υἰείαν μου καὶ
 ἀποθάνω; Σὺ, Ἰησοῦ μου, ὅστις ἀνοίγεις
 « Τὴν χεῖρά σου, καὶ ἐμπιπλᾷς πᾶν ζῶον » καλ. 144
 » εὐδοκίας », μετ' ἐμοῦ ὑπάρχεις, ἐγὼ δὲ
 οὐκ ἐλεῶ τοὺς πτωχοὺς ἐκ τῶν ἀγαθῶν,
 ὧν μοι δέδωκας, ἐπειδὴ φοβοῦμαι, μήπως
 καταντήσω εἰς τῆς πτωχείας τὰς ἀνάγκας;
 Σὺ, ὁ δημιουργὸς τῆς κτίσεως, καὶ ὁ δε-
 σπότης τῶν ἀπάντων, μετ' ἐμοῦ ὑπάρχεις
 πάσας τὰς ἡμέρας, ἐγὼ δὲ οὐ ποιῶ τὸ θέ-
 λημά σου τὸ ἅγιον, φοβούμενος, μήπως
 παροργίσω τὸν παράλογον κόσμον, ἢ βλά-
 ψω τὸ θνητὸν τοῦτο σῶμα, ἢ ἐξεγείρω κατ'
 ἐμοῦ τοὺς πειρασμοὺς τοῦ διαβόλου; Τί
 ἐστὶ τοῦτο; καὶ τί ἄλλο, εἰμὴ ὀλιγοπιστία
 τῆς καρδίας μου, ἢ πυχλολογία τοῦ νοῦς
 μου, ἢ καὶ τὰ δύο ὁμοῦ, προτίτετι δὲ καὶ

ἀμεριμνία τῆς σωτηρίας μου; Βλέπω πάντοτε κάτω εἰς τὴν γῆν, ὥσπερ τὰ ἄλογα ζῶα, καὶ οὐδέποτε ὡς λογικὸς ἄνθρωπος αἶρω τὰ ὄμματα ἄνω εἰς τὸν οὐρανόν· κατὰκειμαι πάντοτε εἰς τὸν θόρον τῆς ἁμαρτίας μου, καὶ οὐδέποτε ἀνίσταμαι ἀπὸ τοῦ τάφου τῶν ἀνομιῶν μου.

Ἡ ὑπόσχεσις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐστὶν ὑπόσχεσις ἀληθινή, ἐπειδὴ αὐτός ἐστι θεὸς ἀληθινός, καὶ αὐτὴ ἡ αὐτοαλήθεια. Αὐτὸς οὖν ἐστὶ μεθ' ἡμῶν πάσας τὰς ἡμέρας, ὡς ὑπέσχετο· τοῦτο δὲ ἐκβάλλει ἐκ τῶν καρδιῶν ἡμῶν πάντας τοὺς φόβους, ὅσοι περικυκλοῦσιν ἡμᾶς, ὅταν ἡ μελετῶμεν, ἢ καὶ ἐργαζώμεθα τὰ καλὰ ἔργα· διότι, ὅταν ἔχῃς μετὰ σοῦ τὸν παντεξούσιον, τὸν παντοκράτορα, τὸν παντοδύναμον, ὅταν ἔχῃς μετὰ σοῦ ἐκείνον, ὃν φρίττει καὶ τρέμει τὰ σύμπαντα, τί διστάζεις, ἢ τί φοβεῖσαι; οὐ ποιεῖς τοῦ θεοῦ τὸ θέλημα, οὐδὲ ἐργάζεσαι τὰ καλὰ ἔργα διὰ τὸν φόβον τῶν πολεμούντων τὴν ἀρετὴν; ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ θεὸς μετὰ σοῦ, οὐδὲ ἡ ἐπιβουλὴ τῆς σαρκός, οὐδὲ αἱ παγίδες τοῦ κόσμου, οὐδὲ τῶν δαιμόνων οἱ πόλεμοι δύνανται νικῆσαι σε, ἐὰν ἀνδραιοφρόνως πολεμῇς

κατ' αὐτῶν. « Πесеῖται ἐκ τοῦ κλίτους σου ^{Ψαλ. 9. 7.}
» χιλιάς, καὶ μυριάς ἐκ δεξιῶν σου, πρὸς
» σε δὲ οὐκ ἐγγιεῖ ». Ὅταν πολεμῇς τοῦ-
τους τοὺς ἐχθρούς, τότε πίπτουσι χιλιάδες
μὲν ἐκ τῶν ἀριστερῶν σου, μυριάδες δὲ ἐκ
τῶν δεξιῶν σου, οὐδεὶς δὲ ἐξ αὐτῶν τολμᾷ
οὐδὲ κἂν ἐγγίσει σοι. Ἐκ τούτων οὖν
φανερὸν ἐστίν, ὅτι ἡμεῖς ἐσμεν ἀναπολό-
γητοι, ὅταν οὐκ ἐργαζώμεθα τὰ ἔργα τῆς
ἀρετῆς. Ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ἡ ὥρα
τοῦ θανάτου ἐστὶν ἀδηλος, τὸ περιμένον
ἡμᾶς κριτήριον, φοβερώτατον, ὁ κριτὴς
ἀλάνθαστος [καὶ ἀδυσώπητος, οἱ γυμνοὶ
τοῦ ἐνδύματος τοῦ γάμου, ἡγουν τῶν καλῶν
ἔργων, διώκονται τοῦ θεοῦ νυμφῶνος, καὶ
ἐκβάλλονται « Εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον » <sup>Ματθ. 22.
13.</sup>
» ὅπου ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόν-
» των ». « Διὰ τοῦτο μὴ γίνεσθε ἄφρονες, ^{Ἐφ. 5. 17.}
» ἀλλὰ συνιέντες, τί τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου.
» Τὸ λοιπὸν, ἀδελφοί, ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ, <sup>Φιλιπ. 4.
8. 9.</sup>
» ὅσα σεμνὰ, ὅσα δίκαια, ὅσα ἀγνὰ, ὅσα
» προσφιλῆ, ὅσα εὐφημα, εἴτις ἀρετὴ καὶ
» εἴτις ἔπαινος, ταῦτα λογίζεσθε· ταῦτα
» πράσσετε· καὶ ὁ θεὸς τῆς εἰρήνης ἔσται
» μεθ' ἡμῶν. Ἀμήν ».